

Forskarsamtal om elever med funktionsnedsättning i omställningen till onlineundervisning

2020-03-27 JONAS LINDEROTH

Jonas Linderoth, professor i pedagogik, har samtalat med professor Mary Rice vid University of New Mexico som forskar om onlineundervisning för elever som har funktionsnedsättningar.

I samband med de skolstängningar som följer av Coronapandemin söker svenska skolor efter sätt att organisera undervisningen. En resurs i detta arbete kan vara den forskning som finns om onlineundervisning, inte minst avseende kunskapsläget om hur onlineundervisning fungerar för elever med funktionsnedsättning. Den som vill dra nytta av forskningen bör dock tänka på att de kunskaper vi har handlar om onlineundervisning under normala förhållanden, inte när ett helt skolväsende ställer om mitt under en pågående pandemi.

De praktiska tillämpningar som rekommenderas i forskningen om onlineundervisning bygger alltså på helt andra förutsättningar än de vi har nu. Den forskningsbaserade kunskapen behöver därför appliceras med en varsamhet och medvetenhet om vad som är realistiskt och möjligt i den situation

vi är i. Rekommendationer från forskningen om så kallad "best practice" kommer inte fullt ut att vara möjlig att följa under de förhållanden som nu råder.

Mot bakgrund av detta kontaktade vi Mary Rice, professor i literacy vid University of New Mexico vars primära forskningsområde är onlineundervisning med elever som har särskilda behov för ett samtal ([se hela samtalet här](#)).

Mary betonar att under de förutsättningar vi har nu är det väldigt viktigt att ha rimliga förväntningar på vad som ligger inom det möjligas gräns. Mary, som själv har en bakgrund som lärare innan hon blev forskare, menar att nu är det inte tillfälle att göra några ambitiösa projekt med några elever. Fokusera istället på att bemästra några få digitala resurser och stöd eleverna i att hantera dem.

Avseende elever med funktionsnedsättningar ger Mary några rekommendationer:

- Informera eleven om hur undervisningen kommer se ut framöver. Var tydlig med förväntningar, kommunicera vad som gäller avseende deltagande. Hjälプ eleven med prioriteringar.
- Se över befintlig planering kring eleven, undersök om och hur dessa planer behöver ses över givet dagsläget. Vad är rimligt att göra under förutsättningarna. Försök få till ett samarbete med hemmet.

- Gör en plan för hur den fortlöpande kommunikationen skall se ut. När, var och hur skall samtal mellan elev, lärare och vårdnadshavare ske när undervisningen flyttar online. Hur långa skall dessa samtal vara.
- Försök stödja elevernas sociala förmågor online. Eleven mår bättre av att ha tillgång till sina kamrater men det kräver förmågan att kunna kommunicera online.
- Var medveten om att du känner dina elever, se över vad du vet om dem och använd det. Det är helt i sin ordning att sänka ambitionsnivån under de förutsättningar som råder.

På en institutionell nivå menar Mary, att skolor och huvudmän behöver ge tid till lärare för erfarenhetsutbyte så att de kan dela sina erfarenheter med varandra. Rektorer behöver se till att tekniken som lärare har tillgång till och som finns i hemmiljön anpassas till de funktionsnedsatta elevernas behov. Mary förtydligar att det är viktigt att anpassa dokumentationen så att inte varje enskilt misslyckande sparas i de digitala systemen. Under normala förhållanden kan en lärare som ser att en elev med funktionsnedsättning har en dålig dag och inte presterar efter sin förmåga, enkelt ge denna elev en ny chans. I digitala system blir det lätt att sådant sparas automatiskt och följer eleven. Genom att se problemet kan dokumentationsrutiner anpassas så att lärarens omdöme bättre kan styra vad som dokumenteras.

I samtalet svarar även Mary på flera frågor vi fått från lärare och ger en rad konkreta förslag på arbetssätt. Bland dessa återfinns exempelvis vikten av att kommunicera hur lång tid en uppgift kan förväntas ta att genomföra (pacing), vikten av

uppmuntran, att vi bör hjälpa elever att själva se när de är distraherade samt möjligheter med ljud och bild.

Mary avslutar samtalet med att återigen peka på att det nu handlar om att prioritera utifrån situationen och att det kanske viktigaste nu är den sociala, trygghetsskapande roll som lärare har. Du kan se hela samtalet här [länk] och nedan finns länkar till några av Mary Rice öppet tillgängliga forskningsartiklar.

Länkar till en del av Mary Rice öppet tillgängliga forskningsartiklar:

Mellard, D. F., Rice, M., & Carter, Jr. R. A. (2018). Understanding teletherapy as an option for K-12 students with disabilities. Lawrence, KS: Center on Online Learning and Students with Disabilities, University of Kansas.

http://www.centerononlinelearning.res.ku.edu/wp-content/uploads/RelatedServices_March2018.pdf

Rice, M., & Greer, D. (2014). Helping students with disabilities comprehend text in online coursework. *Teaching Exceptional Children*, 46(5), 93–101.

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0040059914528328>

Crouse, T., & Rice, M. (2018). Learning to serve students with disabilities online: Teachers' perspectives. *Journal of Online Learning Research*, 4(2), 123-145. Waynesville, NC, USA: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).

<https://www.learntechlib.org/primary/p/182859/>